

טעויות בספר

"הראשון לשושלת בריסק"

מאמר רביעי

ל. ליינר

הראשון לשושלת בריסק

תולדות חייו ופעליו

של

הגאון רבי יוסף-דובר הלוי סולוביצ'יק זצ"ל

ראש ישיבה בולחין ואב"ד בערים סלוצק ובריסק

מאת

הרב חיים קרלינסקי

סגן-נשיא "אגודת הרבנים" דארצות-הברית וקנדה

לצטט עובדה ולהעניק לה משמעות הפוכה לחלוטין מהמקור. לאחר שהוכרעה המחלוקת ב"ולחין", כותב "הראשון לשושלת" (עמ' 139), השתדל הנצי"ב לחבב על ריד"ס את תפקידו... דבר שבמחילת כבודו לא עשה לפני הבוררות... לאחר "מחמאה" זו, מוסיף "הראשון לשושלת" פרטים. "הוא (הנצי"ב) השפיע על טובי התלמידים שבדרך כלל הם נעדרים מהשעורים שיהיו נוכחים בשיעוריו של ריד"ס. וגם הוא כעצמו התחיל להיות נוכח בשיעוריו לעתים קרובות.

ועל כך הוא מביא עובדה אופיינית המציינת את יחסו של הנצי"ב כלפי ריד"ס. "בימים ההם" - דהיינו באותו פרק זמן של אחרי ההכרעה. וכאן הוא מצטט סיפור ממאמרו של רמ"צ נריה שפורסם ב"יהדות ליטא", שאכן הנצי"ב השתתף בשיעורי ה"בית הלוי" ואף התבטא בפני התלמידים: "עדזאגט דאך אז סאיז ממש אמחיה". כפתור ופרח. הקורא מתרשם שאכן באותו פרק זמן "חזר הנצי"ב בתשובה". אבל מה לעשות, יש כאן הטעיה כפולה. במקור מספר רמ"צ נריה את הסיפור בהדגשה בולטת שהסיפור היה "בעצם ימי המחלוקת", כפי שאכן ציינו רבים אחרים שגם בימי המחלוקת נהגו הכרי

במטבע לשון של שווה בין שווים... וב': תיאר בהרחבה את ה"מרד" של אותם נערים ועשה מזה "יש", משל מדובר בדבר השווה התייחסות ולא במעשה נעור ובערות.

וכמובן, גם פרק זה לא חף מטעויות ושימוש במקורות שלא כדין, וכדלהלן.

כפי שאמרנו, במקום להדגיש את אצילות רוחם ודעתם של ראשי הישיבה, תיאר את המשא ומתן בלשון זול והרקיב וברים במיוחד נגד מרנא הנצי"ב צוק"ל כפי שעשה בעמ' 113 דוגמת: "ראה עצמו בקלקלתו", "הביא אותו לירי רוגז וכעס" "ראה בקפדנותו של הנצי"ב רק התקפת פתע". וכבר בפתיחת הספר (עמ' 9) הוא כותב, כי "מאורעות סכסוכו עם ראש ישיבת וולחין הגאון הנצי"ב ואשר בתוקף תפקידו ותקיפותו של זה, היה נאלץ להתפטר... כל אלה חוברו יחדיו... והולידו בקרבו מרירות ומרדנות כלפי כל התקפים ובעלי הכסף המשתלטים על החלשים מהם ועל הנתונים למרותם וכי". רח"ל מדברי חוצפה כאלה.

שינוי במקור

אך אם לא די בכך, הוא ההי

אחד הדברים הפחות ראויים ונכונים לעשות, עשה הספר "הראשון לשושלת" בפרקים (יא-טו) שעוסקים ב"מרד בוואלחין". בפרקים אלו מתאר הספר בפרוטרוט את המחלוקת שהיו בישיבה, הוא צובע זאת בצבעים עזים וחיים, תוך שהוא "יורד" לנכבי נפשם ודעתם של ראשי הישיבה ארוי הלכנון צוק"ל.

רוכ כותבי העתים (במיוחד החרדים לדבר ר') שעסקו בפרק היסטורי זה, העלו על נס את גילויי ה"והב בסופה" של הכרי פלוגתא עצמם. שכידוע נעשו מחותנים כעבור זמן. ולא עוד אלא שגם באותם ימים ששטן המחלוקת רקד, נהגו כבוד זה בזה באופן מופלא. אך מאידך הצביעו אל אותם מבני הישיבה שבחשו וקפצו ברוח חוצפתם בראש ואילולא סתירת נערים אלו, לא היה איש יודע מחילוקי הדעות הפנימיים של מצוקי ארץ זיע"א.

ברוח הדברים האלו כתב גם רבי יעקב ליפשיץ, שידע יותר ממה שהיה על מה שהתחולל אז ויחד לכך פרקים בספרו.

אך "הראשון לשושלת" החליט, שגדר שגדרו ראשונים יפרץ הוא, והוא חטא בשנים. א': תיאר את המשא ומתן בין מרנא ורבנן ואת "שיקול דעתם" ו"התלבטותם"